

Na polju in senokošah: Pomladno sejanje se nadaljuje. Ječmen, jara pšenica, sočiva, jara ogrišica, mešanika, detelja, lan in konoplje se naj sejejo; krompir, sladko korenje se naj posadi. Na deteljo se naj potrosi gips, žitne njive se naj povlačijo. Na senokoše se še zmirom naj napeljava voda, ne sme vendar dalje na njih stati, kakor samo dva ali tri dni, po tem se mora spet spustiti. Dobro je, če se ta mesec senokoše gnojijo s pepelom.

Pri ulnjaku. Panji se naj iztrebijo, bučele pa naj krmijo.

Pri ribniku. Naj se ribi in naj se pridevajo mlade ribe. Naj večji del rib meče ta mesec ikre (se dresti) zato-rej se ribe lahko lovijo.

V logu. Po zimi posekana drevesa se morajo odpe-ljati, ograje napraviti in drevesno seme saditi. Seme se mora posušiti in paziti se mora na kukce, kateri drevesom škodujejo in če se takih na katerih drevesih množina nahaja, se ta drevesa morajo posekati.

Lo v. Divji petelini, klunjači, ptice roparice se naj streljajo, mlade lesice pa se morajo izkopati.

Umni sadjorejec.

Razni načini pomnožiti sadno drevje.

Na prvi način se je poskušalo pomnožiti sadno drevje s tem, da se mladika od žlahnega drevesa odreže in v vlaž-no zemljo vtakne, da korenine stori, in potem presadi. To da večidel tako početje spodleti, posebno pri žlahnem sad-nem drevju; le trte ali trsi se dajo na tak način z rozgami najhitreje ukoreniniti in pomnožiti. Potem tudi mladike murvinih dreves se v vlažni zemlji rade primejo in brz ukoreninijo.

Drug način pomnožiti sadna drevesa je ta: Naj niža veja žlahnega drevesa se v sredini nekoliko paleev z zemljo ogrne; da se debelejši del veje debla drži, vrh ali vršič pa je zunaj zemlje. Ko v sredini tako pogrobana veja kore-nine požene, se od debla odloči in posebej posadi, da potem za se raste.

Ali pa se mladika skozi predreti lonec potisne in lo-nec z dobro prstjo napolni, da v njem korenine naredi, po-tem od debla odreže in presadi.

Ta način je boljši in zanesljivši od prvega; posebne vrednosti je pri trtab, potem lešnjikih, pa tudi drugem sad-nem drevju, kder se taka prilika ponuja. Priporočila pa ne zasluži, ker večidel sadno drevje po grobanju le slaba dre-vesa dá.

Tretji način je pomnožiti sadne drevesa po koreninš-nicah, ktere pri tleh mladike poženejo iz korenin starega drevesa in imajo same koreninice ko se odrežejo in presa-dijo, kakor pri češpljah, kutnah, ribezu, lešnjikih itd.

Ta način je spet boljši mimo drugega, kder se želi tako drevo hitrej pomnožiti in gleda na to, da staro škode ne trpi; sicer pa naj bo vsako drevo od tal do vrha snažno, lično brez izrastlik. Kdor ima divjakov jabelčnih, hruševih itd. na svojem zemljišču, si jih zamore spomladi izkopati in na odločeni kraj posaditi, ter jih koj pocepiti. Mora pa jim že v jeseni jame izkopati, da se zemlja zboljša. Tako bo imel brez velikega truda čvrsta drevesa in žlahni sad.

(Dalje.)

Pod lipo.

Ljubomir (ki sedi z mnogimi kmeti pri mizi) Zdaj pa skorej ne bo več za živeti, če premislimo, kar naši mi-nistri in naš državni zbor vse počenja. Jaz sem dolgo vse celo mirno prenašal, ali kar je preveč, je preveč in ni s kruhom dobro.

Semenko. To pa res mora biti nekaj prav hudega, da je celo že Vas tako zlo razkačilo, ki ste še dozdej zmi-rom vlado zagovarjali! Kaj pa se je tedaj tako strašnega zgodilo?

Ljubomir. To še Vi vprašate. Jaz mislim, da vas tako doleti, kakor vsakega drugega, in to tudi veste, da, če se pri nas kaj upelje novega, že vsak naprej zna, kar je.

Iglič. Se ve da, če se pri nas kaj novega izmislil, je gotovo kaka nova dača, to je že stara stvar.

Ljubomir. Vi ste uganoli. Ali pa tudi veste, koga bo nova dača spet najbolj doletela?

Iglič. Prej ko ne, kakor vsikdar, najbolj uboge ljudi. Ljubomir. Takrat celo hlapce, deklet, pomočnike in take uboge ljudi.

Rezika (ki sedi pri oknu in šiva). Kaj? k slednje-mu bom še tudi jaz morala dačo plačevati, tega ne storim, prej stopim iz službe!

Semenko. Samo se pomiri Rezika, kolikor je meni znano, imaš samo 3 gld. zaslužka na mesec in to še ne do-segne številke onega zaslužka, od kterega se bo morala plačevati dača.

Ljubomir. Tako! Meni se zdi, da Vi župan do-tične postavbe niste dobro razumeli. Ali Rezika drugega nič nima v službi, kakor samo 3 gold. plače na mesec?

Semenko. To vem, da ima še tudi stanovanje, hrano, perilo, svečavo, kurjavo itd. Kakor tudi moja dekla in vse druge.

Ljubomir. To jo zdaj imate! To se mora vse raj-tati, ker postava pravi celo jasno, da je vse enako, ali kdo dobiva svoj zaslužek samo v denarju ali pa v drugih potreb-nih stvareh. Začnimo pa zdaj malo rajtati. Vaša dekla ima 3 gold. plače, znese pa na leto 36 gold., stanovanje —

Semenko. Moj Bog! ono malo sobico katero ima poleg kuhinje!

Ljubomir. Če pa bi ono sobico hotel kdo drugi v najem imeti, bi vendar tudi kaj za njo zahtevali?

Semenko. Se ve da. Gospod, ki je lani skoz po-letje pri meni stanoval, mi je plačeval 5 gold. na mesec.

Ljubomir. Dobro! iznese 60 gold. na leto, je že 96 gold. Zdaj pa pridemo do hrane. Rezika, zdaj povej ti sama, koliko bi morala dati vsak dan za svojo hrano, t. j. za zajutrek, obed, južino in večerjo.

Rezika. K zajutruku dobim precej veliko šalico kave in dve žemlji — hm, za 10 kr. bi si to težko kupila o pol-dne krožnik dobre ukuhane juhe, košček govedine s prikuho ali en dober krožnik moknate jedi, — hm, to bi najmanj stalo 25 kr., k južini dobim košček kruha s sirom ali s siro-vim maslom, bi morala rajtati najmanj 5 kr. in za večerjo nekoliko krompirja ali močnika s kosčekom kruha, bi tudi izneslo najmanj kakih 10 kr.

Ljubomir (ki si je vse zapisaval in hitro izrajtal). Tedaj spet vsak dan 60 kr. iznese na leto 219 gld., k tim prejšnjih 96 gld. iznese že 315 gld. — Rezika veseli se, ker boš tudi zrela za dačo.

Semenko. Če Vi tako rajtate, tedaj je res, kar ste rekli, posebno če se še k temu rajta, kaj bi Rezika morala plačevati za drva, če bi hotela imeti po zimi toplo sobico, dalje, kaj za luč, za mnilo katero porabi pri perilu, in če bi se še rajtalo, kar dobi k novemu letu, k njenemu in vašemu godu itd., bi se res lahko narajtalo 600 gld. na leto

Ljubomir. Tako bi moral vsak rajtati, ki bi hotel vladi po pravici povedati, koliko ima zaslužka.

Iglič. Kdo pa bo tedaj te krvave krajcarje po-biral?

Ljubomir. Iz početka, kakor je namreč predložil finančni minister, bi moral vsak gospodar svoji družini, vsak obrtnik svojim pomočnikom, to dačo od zaslužka odtegnoti in v davkarnico prinesiti.

Iglič. No, tega bi še mi ravno bilo potrebno, k sled-njemu bi še celo davkar moral biti, in kaj bi imel za ta trud, hrup, jok, kletev svoje družine.

Ljubomir. Na srečo takega pobiranja državni zbor ni dovolil.

Semenko. Kako se pa bo tedaj ta dača pobirala?

Ljubomir. Bodo se spet morali davkarski uradniki pomnožiti in tako se bode spet potrošila večina tega krva-vega davka za uradnike, kterega bodo iztiskali iz ubogih.

Iglič. Kaj še nimamo zadosti uradnikov?

Semenko. Res je, ali kaj pomaga naše javkanje in razleganje; vlada potrebuje denar, mora zato gledati, da ga dobi!

Ljubomir. Mora gledati, to je res, morala bi pa tudi gledati tamo, kder je še kaj denarja, in kder bi dača bolj pravična bila, kakor pri ubogih ljudeh.

Semenko. Kde pa bi tedaj vlada najlože več dače jemala na primer?

Ljubomir. To Vam hočem taki povedati. Nahajajo se mnogi ljudje, ki imajo zlo drage in lepe konje, kočije in sicer samo za svojo zabavo, za to bi naj plačevali dačo. Drugi se spet nahajajo, ki mislijo, da niti nebi mogli živeti, če ne bi imeli služabnika s zlatimi ali srebrnimi portami

okoli obleke, ki zadej na kočiji stoji, kedar se vozijo na sprehod, za take bedarije bi naj plačevali prav veliko dačo. Za lenuha, ki stoji pred vratimi marsiktere palače, zavit v veliki kožuh, z veliko palico v rokah, na kateri se nahaja prav debel srebrni bat, za takega lenuha bi se naj plačevala dača, tudi za fotografije bi se naj vpeljal prav velik štempel itd. itd.

Semenko. Prav imate, na bogatine naj pride k slednjemu tudi red, da bodo plačevali več dače.

Iglič. Zakaj pa na bogatine še le k slednjemu? Zdi se mi, da se tukaj boče ravnali tako, kakor bi ravnal tisti, ki bi na cesti najprej napal in obropal berače in bi mirno pustil se mimo peljati bogate kočije, reki: Samo počakajte, če ne bom pri beračih zadosti dobil, bom tudi Vas napal.

Semenko. Saj to ni odvisno samo od finančnega ministra, saj imamo tudi svoje zastopnike tamo.

Ljubomir. Prav lepo zastopajo ti gospodje tamo ubogo ljudstvo, če odobrijo take dače! Sicer niso vsi glasovali za to krvavo dačo, in med onimi, ki niso za njo glasovali, so tudi bili naši slovenski poslanci, ali kaj to pomaga, če večina poslancev ministrom v vsem samo prikima. Zato pa bi naši poslanci že pred dvema letoma morali storiti to, kar so storili pretekli teden; morali bi namreč reči: Veste kaj, ministrom samo prikimovati nočemo več, za naše ljudstvo tukaj tudi nič koristnega ne dosegnemo, tedaj z Bogom! in vse naše ljudstvo bi bilo z njimi zadovoljno, in bi jim bilo vikalo „Živeli!“ — Edino upanje še zdaj stavim na gospodsko zbornico!

Črtič. O moj Bog! Tamo sedijo gospodje, ki še mnogo manj znajo, kako se ubogemu ljudstvu po deželah godi, kakor poslanci od ljudstva voljeni.

Iglič. Da če bi jaz bil tamo sedel, ko se je govorilo o tej dači, jaz bi jim bil nekaj drugega povedal.

Semenko. Kaj pa bi bili tedaj vi povedali, povejte zdaj, morebiti poslanci to izvedo, kar tukaj poveste.

Iglič. Jaz bi rekel: Gospoda, kaj mislite da je ljudstvo osel? — pa če res to mislite, morate tudi vedeti, kaj osel stori, če se mu pretežko breme naloži.

Črtič. To tako vemo, on se vleže in ne vstane prej, dokler se mu pretežko breme ne odvzeme, naj ga kdo tepe kakor koli boče.

Iglič. In tako, bi jaz rekel, bo k slednjemu storilo tud' ljudstvo. Brena nalagati res moremo kolikor hočemo, ali pa ljudstvo more vsa ta brena nositi, to je drugo vprašanje, in če bode enkrat vse gospodarstvo in vsa obrtnija po samih dačah na tleh ležala, te pa le gledajte, kako boste vaš državni voz dalje spravili, kterega ste že tako v strašno blato zavozili. To je moje mnenje. Dalje hočemo o tem govoriti, če bo gospodska zbornica res to kašo zabelila, ktero so poslanci skuhali. Z Bogom!

Dopisi.

Iz Maribora. Tukajšno mestno šolsko svetovalstvo je imelo pred kratkim sejo, pri kateri se je med drugimi tudi naročilo šolskemu ogledu profesorju Essl-u, da naj poroča pri prihodnji seji, ali je potrebno, da se spremeni začetek šolskega leta? Učitelju g. Miklošiču pa se je naročilo, naj poroča prihodnjič, ali so še znanprej potrebne šolske skušnje? Pri tej seji se je tudi sklenolo, naj se na pravi zapisnik, v kterega se naj zapisujejo vsi oni učitelji, ki so bili zastran kakega pregreška odpuščeni; k slednjemu so se še sprejeli ti-le predlogi, ktere je stavil šolski ogleda prof. Essl: Da se učenci ljudskih šol prihodnjič naj ne vdeležujejo več skupno procesij na dan sv. Marka, križev teden in na telovo; dalje da v delavnih dnevih v tednu naj neha šolska maša, in da se za spoved učencev mora od cerkve odločiti taki čas, v kterem ni šole. Čuda da niso sklenoli, da prihodnjič noben učenec ljudske šole ne sme več k maši.

Naša čitalnica je 3. t. m. spet napravila prav lepo besedo. Igrala se je vesela igra „Gospod Čapek“, ali „saj me nihče ne pozna“ prav izvrstno, in s tem so čitalničarji spet pokazali, da zamorejo glediščne igre prav lahko na oder spraviti in jih dobro izpeljati. Glediščne igre, posebno šaljive, naše ljudstvo zlo rado gleda in posluša, zatorej je tudi čitalnica vsikdar najbolj obiskana, če se igra glediščna igra, in to se je pokazalo tudi zadnjič. Upamo, da bodo naši udje spet nas v kratkem s kako tako igro razveselili!

Tudi gg. pevce moram danas omeniti, ker pevali so takrat res neke prav težke pesmi prav dobro. Le pogum in več vaj, bo že šlo.

Iz Ormuža. Čujte, čujte! kaj se pri veliki Nedelji godi. Živi tamkej mož, rojen Slovenec, kteri vendar do zdaj za svoj narod za Slovence, za hasek posameznih srenj malo, ja celo nič, ampak nasprotno je delal. Ta mož je oskrbnik č. nemškega reda pri Veliki Nedelji, M..... Dokaz za moje trdenje je: Prvič, pri sejah okrajnega zastopa (Bezirksvertretung) kterega se predsednik zmirom poslužuje nemškega zgovora, in je nevoljen, če kdo slovenski govori, ali slovenski razjasnuje. Drugič, ker je tudi v šolskem okrajnem zboru, tirja da naj bode učni jezik bolj nemški zmešan z slovenskim pri slovenskih otrokih. Tretjič, je pri Veliki Nedelji pokazal, kaj mu je za blagor ali hasek srenj mar. Namreč slišali smo, da je nekdo — predstojniki srenjski ali šolski zborovavci (Schulconferenz) — v imenu farmanov kupil od njega, ali bolj rečeno, po njem od č. nemškega reda hram zlo drago. Ta hram in neki travnik je on kupil ravno za ta denar, kterega je zdaj dobil samo za hram itd., travnik pak mu je ostal. Može, kteri bi morali za faro skrbeti, pak so molčali. Če je to res, kaj moramo tedaj soditi o M. in pa o takih predstojnikih. Kako bi morali priporočiti takega moža in poprek take može! Zato Slovenci pri volitvah se ne dajte motiti od g. M., volite si može, kteri bodo za Vaš blagor, za Vaš hasek skrbeli, za predstojnike. Volite može v okrajni zastop, kteri Vam bodo ceste nadeljevati pustili, kjer je potrebno, kteri Vam ne bodo več srenjskih davkov (Gemeinde- und Bezirks-Umlagen) nalagali, kak je potrebno.

Slovenci ormuškega okraja, posebno Veliko-Nedeljčani, čas je od spanja vstati in premisliti, kdo je Vaš prijatelj. Vam gospodom pa, kteri ljudstvo ponemčiti in tako pod ptuji jarem spraviti čete, svetujemo, da od takega ravnanja nehate, dokler je še čas. Kumčan.

Politični ogled.

Njih Velič. cesar je vse ministre odpustil in grof Potocki-ju naročil, naj sestavi novo ministerstvo.

Naj vekši hrup na političnem svetu je napravil izstop Poljakov, Slovencev, Istrijancev itd. iz državnega zbora. Vsi časniki govorijo zdaj ob tem, in vsak ve nekaj drugega povedati, kaj bi bilo zdaj naj bolje začeti, da bi se spet rešila avstrijska državna ladja, ki je po tem izstopu prišla zlo v nevarnost. — Njih veličanstvo cesar je taki pozval grofa Beusta in ministerskega predsednika Hasnerja k sebi v Pešt, kder se je z njima posetoval več uri. Pri tem posvetovanju je pre tudi bil Andraš. Kar se je prav za prav sklenolo se se celo ne vé, bo se vendar kmalo pokazalo. V nemškem taboru je zdaj strašna zmešnjava, Minister Hasner še se hoče pre po sili zdržati in hoče dobiti od cesarja dovoljenje, da bi razpustil gališki in kranjski deželni zbor, pravi se vendar, da cesar tega ne dovoli. Nemški časniki pišejo celo različno v vezdajnem položaju. Stara „Presse“ pravi naj se razpustijo deželni zbori in državni zbor in se naj sestavijo novi. „Wanderer“ že vidi federalizem, „Morgenpost“ imenuje dozdajne nemške ministre „Benedek-e ustave“ in celo „N. F. Presse“ je nehala braniti državni zbor in ministre. Poleg vsega tega nemški državni zbor še zmirom skupej sedi in prav marljivo — kakor prej nikdar — kuje razne celo važne postave, pa le naj kuje vprašanje še mislim vendar bode, ali bodo drugi narodi te postave prijeli, ktere zanje kuje samo nemški državni zbor.

Vzrok izstopa Poljakov iz državnega zbora je dal predlog g. Schindlerja, da se naj o poljski rezoluciji prestopi na dnevni red, kteri je bil z večino prijet. Ko se je namreč to zgodilo, so Poljaki taki v klubu sklenoli, da izstopijo iz državnega zbora. Pismo v kterem so Poljaki izrekli, da položijo svoje poslanstvo, je izročil predsedniku Groholski. Sklepu Poljakov so se pridružili tudi Slovenci (Klun ne), Bukovinec Petrino, poslanci Trsta, Gorice in Istrije: Columbani, Vidulich, Payer, Hermet in Conti. — Rusin Gušalevic je ostal. — Slovenci so vložili to le pismo: „Ker je visoka zbornica s sklepom o predlogu poslanca Petrino-ta v seji 11. febr. t. l. izrekla, da predlogov, ki namerjavajo porazum-